

«ОПТИМІЗАЦІЯ ЗАСВОЄННЯ ПІСЕННОГО РЕПЕРТУАРУ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ АКОМПАНеМЕНТУ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Овчарова І.А. Канпе І.А.

Харківська гуманітарно-педагогічна академія

Формування потреби в постійному особистісному і професійному самовдосконаленні є одним з основних завдань навчальних дисциплін. Сьогодні суспільству потрібен педагог-дослідник, педагог-новатор, здатний на творчу перетворювальну діяльність.

Робота вчителя музичного мистецтва вимагає обізнаності у численному музичному матеріалі, який спрямований на задоволення інтересів особистості. Вчитель покликаний прищеплювати учням цілісне уявлення про сучасну картину музичного світу, розвивати і активізувати інтерес до музики, навчити слухати, розуміти й оцінювати музичні твори.

Основною метою нашого дослідження є пошук оптимального підходу до засвоєння навчального матеріалу з акомпанементу. Засобом, який цьому сприятиме, стає спрощення, тобто текстуальне скорочення фактури акомпанементу.

У вирішенні питання оптимізації ми керувалися думкою деяких сучасних педагогів, зокрема О. Бабанського, К. Біктагірова, О. Кобзаря, які під оптимізацією розуміють досягнення максимально можливого результату при мінімальних затратах часу, зусиль студентів та викладачів.

Одна з головних задач, що стоять перед викладачем акомпанементу – забезпечення змістовного виконання майбутнім вчителем пісенного репертуару та його володіння необхідною піаністичною та вокальною майстерністю, яка дозволить розкрити авторський задум у виконанні творів.

Оволодіння основами концертмейстерської майстерності – безпосереднє завдання студента на занятті з дисципліни «акомпанемент». Не викликає сумніву, що виконавський аналіз пісні повинен містити обґрунтування плану інтерпретації на основі зв'язку літературного і музичного текстів, усіх виражальних засобів – фразування, темпу, агогіки, динаміки. Викладачу необхідно спрямувати студента до усвідомлення поетичного образу, що лежить в основі пісні. Слова пісні не повинні уявлятися тільки фонетичною «канвою», на яку нашаровується мелодія. Поетичний текст повинен бути зрозумілим у всій змістовній виразності. Усвідомленим розкриттям поетичного тексту значно полегшується охоплення усієї пісні як музичного цілого. Це можливо перевірити на фразировці, виборі моменту дихання, виділенні мелодичної кульмінації.

Нерідко ускладнений акомпанемент заважає художньо зіграти та проспівати пісню. Виникає необхідність спрощення, тобто полегшення фактури акомпанементу. У питанні текстуального скорочення акомпанементу викладачу слід ґрунтуватися на індивідуальному підході до кожного студента, враховуючи рівень його музичної підготовки. Ступінь полегшення визначається в процесі початкового ознайомлення студента з твором.

Спрощення акомпанементу може відбуватися завдяки уникненню одного чи декількох із складових елементів фактури. Текстуальним скороченням і полегшенням підлягають у першу чергу фонові гармонійні звукоутворення (фігураційні орнаменти, акордові комплекси). Мелодійні малюнки, як і басові лінії потребують до себе бережливого відношення. В нотному тексті виконавцю необхідно вміти визначати тему – мелодію та складові елементи його фактури. Студент повинен усвідомлювати, що бас створює фундамент, на якому базується гармонія та відіграє важливу роль в будь-якому сполученні. Якщо виконавець вже має достатній досвід засвоєння акомпанементу, то він може самостійно

визначитися в цьому питанні. Самостійність стає головним чинником особистої інтерпретації твору.

Важливою умовою формування чистої інтонації є ладове виховання музичного слуху. Конкретизуючи поняття про ладовисотний слух, слід підкреслити, що мова йде про здібність сприймати та відтворювати мелодію, відчувати стійкі, опорні звуки, здатність розрізняти ладові функції звуків мелодії, точно їх інтонувати.

Для формування навичок полегшення акомпанементу майбутньому спеціалісту необхідно прищеплювати вміння узагальнювати музичний матеріал, абстрагуючись від деталей. Таке відношення до тексту зміщується на узагальнене виконавське охоплення твору, на вміння зіграти твір в необхідному темпі, без страху зробити якусь помилку в тексті.

Потенційні можливості використання цього методу, його доцільність прискорюють термін проходження музичного матеріалу, скорочують строки роботи над піснями та ведуть до істотного збільшення навчального матеріалу, що є необхідною умовою в педагогічній практиці майбутнього вчителя музики. До того ж, формування навичок беззупинного читання з аркуша, логіки аплікатурних прийомів сприяє розвитку логічно-послідовного мислення, вміння самостійно використовувати їх у практичній діяльності. Все це призводить до безперервного збагачення студентів новими знаннями, підвищення темпів роботи над навчальним матеріалом, прискорюють строки просування вперед. Отже, оптимізація засвоєння пісенного репертуару шляхом спрощення акомпанементу створює умови розширення художнього світогляду, поповнення педагогічного репертуару, формування творчого професійного мислення студентів педагогічних закладів.